

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
"ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ"
для студентів напряму підготовки
6.030601 "Менеджмент"
денної форми навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ, 2013

Затверджено на засіданні кафедри економіки, організації та планування діяльності підприємства.
Протокол № 1 від 28.08.2012 р.

Укладачі: Ястремська О. М.
Ріпка Д. О.

М54 Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Основи наукових досліджень" для студентів напряму підготовки 6.030601 "Менеджмент" денної форми навчання / укл. О. М. Ястремська, Д. О. Ріпка. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 32 с. (Укр. мов.)

Подано загальні методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни за темами, питання для самостійного опрацювання та самодіагностики, рекомендації до написання індивідуального навчально-дослідного завдання стосовно обґрунтування тематики і змістовної частини, а також практичні та тестові завдання для самостійного виконання.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030601 "Менеджмент".

Вступ

Сучасні інституціональні перетворення в науці як сфері пізнавальної діяльності людини, усвідомлення завдань і функцій науки, критеріїв визнання результатів наукової діяльності обумовлюють необхідність удосконалення та подальшого розвитку процесу наукових досліджень, який забезпечує вироблення наукових знань. Важливим напрямом наукової діяльності є наукові дослідження у вищих навчальних закладах, що формують інтелектуальний потенціал країни, сприяють забезпеченню якісно нового змісту компетентностей сучасних висококваліфікованих фахівців, які є провідниками прогресивних змін у практичній діяльності суб'єктів господарювання. Отже, поглиблене вивчення певних питань щодо організації наукових досліджень, які сприяють поглибленню теоретичних і практичних здатностей особистості щодо підвищення ефективності управління підприємством в сучасних швидко змінюваних умовах господарювання є доволі актуальним.

На лекційні, семінарські та практичні заняття виносяться лише найважливіші та найскладніші питання. Решту питань студенти повинні опрацювати самостійно. Отже, вивчення навчальної дисципліни "Основи наукових досліджень" потребує певної самостійної роботи студентів з метою поглиблення знань щодо специфіки науково-дослідної діяльності, її методичного забезпечення, обґрунтування проблеми наукового дослідження, його об'єкта та предмета, мети та завдань, методів наукових узагальнень, формування висновків та рекомендацій, презентації результатів наукових досліджень тощо. Це передбачає опрацювання літературних джерел щодо окремих питань, винесених на самостійне опрацювання, а також написання індивідуального навчального завдання та наукових статей за самостійно обраною темою. Вивчення теоретичних положень навчальної дисципліни потребує закріплення на практиці. У зв'язку з цим, важливим аспектом самостійної роботи студентів є також виконання практичних завдань щодо певних етапів наукової діяльності.

Виконання завдань для самостійної роботи сприятиме набуттю студентами напряму підготовки "Менеджмент" важливих компетентностей, а саме:

1) знання:

критеріїв обґрунтування доцільності вибору певного напряму наукового дослідження;

специфіки обґрунтування мети та завдань наукового дослідження;

особливостей визначення та взаємозв'язку між об'єктом і предметом дослідження;

основних методів дослідження та особливостей їх застосування для вирішення певних завдань;

змістовної частини наукового дослідження від обґрунтування теоретичних положень до вдосконалення та подальшого розвитку певних методичних рекомендацій;

структури наукової статті;

вимог до презентації результатів наукового дослідження;

2) уміння:

здатність до прийняття обґрунтованих рішень щодо визначення напрямів наукових досліджень в умовах ринкової економіки, поширення інформаційних технологій, підвищення значущості інтелектуального капіталу суб'єктів господарювання;

здатність до обґрунтування проблеми наукового дослідження, його об'єкта та предмета, вибору емпіричної бази, прийомів наукових узагальнень, формування висновків і рекомендацій за результатами досліджень;

спроможність здійснювати наукові дослідження на підставі розроблених теоретичних основ і методології;

здатність обґрунтовувати вибір методу дослідження;

здатність до організації наукового пошуку та інформаційного забезпечення досліджень, роботи з науковими джерелами, використання методів аналізу та обробки інформації, її математичної формалізації, формування положень наукової новизни;

здатність до досягнення заздалегідь окреслених результатів наукових досліджень шляхом раціонального використання інформаційних ресурсів, наявного досвіду щодо вирішення окремих питань;

здатність до виконання наукової роботи на рівні дипломної роботи, відповідно до вимог, що висуваються до праць подібного рівня, від моменту обґрунтування теми до публічного захисту;

володіння інструментарієм оцінювання результативності та ефективності наукової діяльності;

здатність щодо підготовки наукових статей як форми апробації результатів наукового дослідження та їх публікації у збірниках наукових праць, які мають статус фахових видань;

здатність до подальшого удосконалення та розвитку процесу наукових досліджень, що забезпечує вироблення нових знань;

здатність вирішувати проблемні питання в організації наукових досліджень, пов'язані з численними взаємопов'язаними напрямками діяльності;

3) комунікація:

здатність збирати, накопичувати та передавати інформацію щодо певних питань, які розглядаються в рамках наукових досліджень;

здатність до організації сукупності міжособистісних наукових відносин, пов'язаних з удосконаленням та подальшим розвитком теоретико-методичної бази з певних проблем, що потребують вирішення;

здатність перетворювати інформацію у знання підприємства з метою забезпечення його конкурентних переваг в умовах інноваційної економіки та підвищення значущості інтелектуального потенціалу суб'єктів господарювання;

здатність до ведення наукової дискусії;

4) автономність і відповідальність:

здатність забезпечувати об'єктивну оцінку власного освітньо-професійного, інтелектуального потенціалу;

здатність відстежувати й використовувати новітні наукові та технічні досягнення у сфері дослідної діяльності;

здатність ініціювати організацію процесу відтворення та ефективного використання інтелектуального потенціалу підприємства.

Тема 1. Основні категорії науки

Загальні методичні рекомендації

У процесі самостійної роботи за темою необхідно звернути особливу увагу на вивчення таких питань: наука як особлива форма людської діяльності; система наукових знань; наукова діяльність; основний продукт, головна мета та функції науки; виникнення науки та її еволюція; поняття та його суттєві ознаки; обсяг поняття, зміст поняття; родові та видові поняття; операції з поняттями; визначення та класифікація понять, правила класифікації; поняття, особливості, цілі та завдання науково-дослідної роботи; науковий напрям, тема дослідження; вибір теми дослідження та розробка робочої гіпотези; основні форми науково-дослідної роботи; керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Виникнення науки та її еволюція.
2. Класифікація наукових досліджень.
3. Стадії процесу розвитку гіпотези.

4. Керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи.
5. Лауреати Нобелівської премії у галузі економіки.

Література: основна [1; 2; 4 – 6]; додаткова [8; 9; 11 – 13; 16].

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Що таке наука та чим вона відрізняється від інших видів людської активності?
2. Які цілі науки?
3. Які функції науки?
4. Що включає система наукових знань?
5. Які основні продукти отримує наука?
6. Назвіть основні етапи еволюції науки та дайте їм характеристику.
7. Що становить поняття та які його ознаки?
8. Які існують види понять? У чому полягають їх відмінні особливості?
9. Які існують форми науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі?
10. Які основні критерії враховуються при виборі теми наукового дослідження?
11. Що може бути об'єктом та предметом дослідження?
12. Які пізнавальні завдання вирішуються в процесі наукового дослідження?
13. Назвіть основні вимоги до гіпотези. Які стадії проходить процес розвитку гіпотези?

Практичні завдання для самостійного виконання

Практичне завдання 1

Обґрунтувати актуальність, перспективність, новизну та ефективність теми власного наукового дослідження.

Загальні *методичні рекомендації* щодо виконання даного практичного завдання полягають:

в обґрунтуванні важливості дослідження для вирішення певних теоретичних та практичних проблем, тобто значущості обраної тематики для потреб науки та суб'єктів господарювання;

у визначенні напрямів, які потребують удосконалення та подальшого розвитку, тобто не знайшли повного вирішення в сучасній теорії та практиці управлінської діяльності;

в обґрунтуванні методичних положень, рекомендацій, які будуть відрізнятися певним рівнем наукової новизни, подані в науковій роботі та доведені до рівня практичного використання;

в обґрунтуванні конкретних критеріїв збільшення результативності управління за рахунок упровадження методичних положень у практичну діяльність суб'єктів господарювання.

Практичне завдання 2

Здійснити аналіз існуючих у літературі визначень відповідних понять за темою дослідження з посиланням на джерела інформації та виокремленням специфічних ознак поняття.

Загальні *методичні рекомендації* щодо виконання даного практичного завдання передбачають представлення результатів його виконання у вигляді табл. 1.

Таблиця 1

Аналіз визначень поняття "..."

№	Автор	№ джерела (посилання)	Визначення	Характеристика

Тема 2. Технологія роботи з інформацією

Загальні методичні рекомендації

У процесі самостійної роботи за темою необхідно звернути особливу увагу на вивчення таких питань: класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень; необхідність вивчення літератури; типологія науково-технічних документів; складання бібліографії; технологія читання, повільне та швидке читання; послідовність читання; розуміння тексту; анотація; витяг; конспект; науковий огляд; етапи роботи з науковою літературою; цитування; пошук інформації в Інтернеті, пошукові системи; технологія пошуку.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Національна система науково-технічної інформації.
2. Види, джерела інформації та режим доступу до неї.
3. Основні види видань.
4. Правила оформлення літератури.
5. Правила цитування.

Література: основна [1; 2; 4 – 6]; додаткова [8; 9; 11 – 13].

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Які можливі джерела інформаційного забезпечення наукових досліджень?
2. Охарактеризуйте послідовність складання переліку використаних джерел інформації.

Практичне завдання для самостійного виконання

Скласти бібліографію за темою власного наукового дослідження.

Загальні *методичні рекомендації* щодо виконання даного практичного завдання полягають у використанні сучасних стандартів щодо оформлення списку літературних джерел.

Тема 3. Методи і моделі наукових досліджень

Загальні методичні рекомендації

У процесі самостійної роботи за темою необхідно звернути особливу увагу на вивчення таких питань: поняття та класифікація методів дослідження; загальнонаукові методи: аналіз, синтез, дедукція, індукція, аналогія, моделювання, абстрагування, ранжування, конкретизація, системний аналіз; методи встановлення причинних зв'язків; методи емпіричного дослідження: спостереження, порівняння, експеримент; методи теоретичного дослідження: абстрагування, ідеалізація, формалізація, узагальнення, експеримент; моделі та моделювання; поняття моделі; типи моделей; етапи моделювання; економіко-математичне моделювання; вимоги до моделей: повнота, висока ефективність, мала розмірність, простота, низькі витрати, точність.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Обґрунтування методів наукових досліджень.
2. Відмінності методики, методичних рекомендацій, методичного підходу, методичного забезпечення.

2. Сутність методології, парадигми, концепції.
3. Принципи, функції у наукових дослідженнях.
4. Соціологічне дослідження: основні види, завдання, технологія проведення.

Література: основна [1 – 6]; додаткова [8 – 11; 14].

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Які методи використовують при проведенні наукових досліджень?
2. Чим відрізняються загальнонаукові методи від емпіричних?
3. Що становить модель? Які типи моделей існують?
4. Які вимоги висуваються до моделей?
5. Назвіть основні етапи моделювання.

Практичні завдання для самостійного виконання

Практичне завдання 1

Визначити мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження.

Загальні *методичні рекомендації* щодо виконання даного практичного завдання полягають у такому.

Мета дослідження розглядається як досягнення основного результату. В зв'язку з цим метою наукової роботи є узагальнення та подальший розвиток теоретичних і методичних положень і підходів, методичного забезпечення, науково-практичних рекомендацій з певної проблеми відповідно обраної теми дослідження.

Завдання дослідження, що спрямовані на досягнення означеної мети, повинні формулюватись з використанням таких базових слів: уточнити, проаналізувати, узагальнити, сформулювати, обґрунтувати, виявити, визначити, виділити, удосконалити, розробити.

Об'єкт дослідження доцільно визначати як певне явище або процес (тобто "на чому" проводиться дослідження).

Предмет – це методична характеристика об'єкта (тобто "про що саме" дослідження). Тому предметом можуть бути теоретичні та методичні положення і підходи, методи і рекомендації, практичні положення, методичне забезпечення щодо вирішення певного питання значеного в темі наукової роботи.

Практичне завдання 2

Представити структурно-логічну схему основних елементів наукової роботи: завдань, змісту, наукових результатів, публікацій, а також встановити залежність між висновками і завданнями.

Загальні *методичні рекомендації* щодо виконання даного практичного завдання передбачають ґрунтування на результатах виконання попередніх практичних завдань.

Тема 4. Організація представлення результатів дослідження

Загальні методичні рекомендації

У процесі самостійної роботи за темою необхідно звернути особливу увагу на вивчення таких питань: загальні вимоги до структури та оформлення науково-дослідної роботи; реферат наукового звіту; цілі представлення результатів науково-дослідної роботи; форми представлення результатів досліджень: монографія, дисертація, науково-дослідний звіт, наукові статті, доповіді на конференціях; вимоги до наукових статей; тези доповіді; відмінні особливості доповіді та статті; доповідь про роботу; системні елементи наукової дискусії; об'єкти та суб'єкти наукової дискусії; види наукової дискусії; стратегія і тактика спору; прийоми пошуку істини; способи аргументації в науковій дискусії; вимоги до оратора; оцінювання виступу; підготовка наукових матеріалів до друку; особливості та проблеми оцінки ефективності науково-дослідної роботи; резерви та шляхи підвищення ефективності науково-дослідної роботи.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Види слухачів, методи спілкування і ведення бесіди з різними видами слухачів.
2. Правила формування презентації.
3. Економічна, соціальна та науково-технічна ефективність науково-дослідної роботи.
4. Резерви та шляхи підвищення ефективності науково-дослідної роботи.
5. Організація роботи науковця.

Література: основна [1; 2; 4 – 6]; додаткова [7 – 9; 11; 13; 15; 16].

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Які складові включає науково-дослідний процес?
2. Визначте загальні вимоги до науково-дослідної роботи.

3. Охарактеризуйте структуру звіту з науково-дослідної роботи.
4. Які відомості містить реферат звіту з науково-дослідної роботи?
5. Які вимоги висуваються до наукової доповіді?
6. До яких видів видань належать монографії та наукові статті?
7. До яких видів видань належать підручники та навчальні посібники?
8. Що становить стаття та які її відмінні особливості?
9. Що становлять тези доповіді та які їх особливості?
10. Назвіть особливості ораторського мистецтва.

Практичне завдання для самостійного виконання

Згідно з темою навчально-дослідного завдання необхідно підготувати наукову статтю за певною науково та практично значущою проблемою.

Загальні методичні рекомендації щодо виконання практичного завдання передбачають написання таких логічних взаємопов'язаних розділів, а саме:

1. Анотація (не менше 25 слів) українською, російською, англійською мовами.
2. Ключові слова (до 10 слів) мовою статті.
3. Вступ (постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з останніми дослідженнями та публікаціями, а також з важливими науковими та практичними завданнями з обов'язковими посиланнями в тексті на літературні джерела, що використовуються. Автор має виділити із загальної проблеми ту її частину, яку він досліджує, та показати її актуальність).
4. Постановка завдання (формулювання цілей і методів дослідження проблеми, що розглядається).
5. Результати (виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів).
6. Висновки (наукова новизна, теоретичне та практичне значення дослідження, соціально-економічний ефект від упровадження отриманих результатів, перспективи подальших наукових розробок у даному напрямі).
7. Література (перелік використаних джерел).

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання є однією з форм організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації

творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Метою виконання індивідуального завдання є закріплення, поглиблення та розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни, розвиток умінь самостійної роботи з літературними джерелами.

Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості. У процесі виконання індивідуального завдання, разом з теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом, студент повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити, навчитися вирішувати актуальні науково-прикладні задачі.

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни видається студенту викладачем на початку семестру. Індивідуальне завдання виконується студентом самостійно під керівництвом викладача і здається наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання індивідуального завдання враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни передбачає виконання навчально-дослідної роботи.

Методичні рекомендації до написання змістовної частини навчально-дослідної роботи

Навчально-дослідна робота (НДР) – це самостійно виконана інтелектуальна праця, яка містить дослідження з конкретної теми та має прикладний характер. Основне її призначення – продемонструвати рівень кваліфікації студента і його вміння вирішувати конкретні завдання. У процесі підготовки НДР студенти розвивають широту мислення, вміння аналізувати, набувають навичок дослідної роботи, демонструють рівень своєї фахової підготовки.

НДР повинна містити: титульний аркуш, зміст, вступ, основну частину (3 розділи, кожен з яких вміщує 2 – 3 підрозділи), висновки (кількість висновків має дорівнювати кількості завдань, що відображені у

вступі), список використаних джерел (не менше 30), додатки (за необхідності). Загальний обсяг роботи має складати близько 30 сторінок.

Зміст подають на початку роботи, після титульного аркуша. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів, а також вступу, висновків, списку використаних джерел, додатків. Назва кожного розділу повинна відображати сутність питань, що розкриваються.

Треба слідкувати за тим, щоб назви структурних елементів НДР у змісті збігалися з назвами цих елементів у тексті роботи.

У вступі роботи розкривають сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми обґрунтовують актуальність і доцільність наукової роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним.

У вступі послідовно розкривають мету, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, отримані результати, при необхідності приводять їх наукову новизну, практичне значення одержаних результатів. Не слід формулювати мету як "Дослідження...", "Вивчення...", тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів. Кожний розділ починають з нової сторінки.

У першому розділі розглядають загальні теоретичні підходи (визначення сутності ключових понять, класифікація відповідних об'єктів, тощо) до вирішення проблеми з використанням літературних джерел із досліджуваної тематики, на які обов'язково потрібно робити посилання. Доцільне порівняння різних точок зору, використання опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела. Бажано ілюструвати текст графічним матеріалом: схемами, графіками, алгоритмами, діаграмами.

У другому розділі проводиться аналіз методичних положень щодо предметної області з позицій менеджменту з метою виявлення позитивних сторін та існуючих недоліків управління певним об'єктом чи процесом відповідно до теми дослідження.

У третьому розділі необхідно навести певні практичні приклади щодо проблеми, яка розглядається в навчально-дослідній роботі, або більш детально розглянути окреме практичне питання відповідно до

обраної теми. Бажано також надати конкретні рекомендації, пропозицій щодо змін у діяльності сучасних підприємств на базі основних теоретичних положень і методичних підходів, що викладені у першому та другому розділах дослідження.

У висновках автором роботи стисло наводяться найбільш важливі теоретичні та практичні положення, які містять оцінку досягнутих результатів з точки зору відповідності меті та поставленим завданням.

Список використаних джерел слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Якщо у роботі використовується інформація з мережі Інтернет, то потрібно вказувати не тільки назву сайту, а і назву статті або документа, на які посилається автор. Нормативні та законодавчі акти, Інтернет-ресурси не виокремлюються та розміщуються в алфавітному порядку разом з іншими літературними джерелами. Всі літературні джерела слід подавати мовою оригіналу.

Спочатку подаються джерела українською та російською мовою (російськомовні джерела окремо не виділяються), а потім – іншомовні джерела. Нумерація джерел у списку – наскрізна.

До додатків за необхідності доцільно включати: структурну модель предметної області дослідження; таблицю з узагальненням визначень певного поняття відповідно до теми навчально-дослідної роботи; таблиці допоміжних цифрових даних; допоміжні ілюстрації.

Тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань

Загальні питання управління підприємством, організація, планування та контроль діяльності підприємства, стратегічні перетворення на підприємстві, ефективність діяльності

1. Формування стратегії розвитку підприємства.
2. Стратегічне планування на підприємстві.
3. Обґрунтування стратегічного вибору підприємства.
4. Розробка операційної стратегії підприємства.
5. Планування виробничо-господарської діяльності підприємства.
6. Формування системи планування та контролю на підприємстві.
7. Розробка бізнес-плану підприємства.
8. Удосконалення оперативного управління операційною системою підприємства.

9. Удосконалення системи оперативно-календарного планування на підприємстві.
10. Формування і розвиток виробничого потенціалу підприємства.
11. Планування виробничої активності в умовах обмежених ресурсів.
12. Обґрунтування планів виробництва продукції на обраний період.
13. Планування завантаження виробничих потужностей операційної системи.
14. Оптимізація виробничої потужності підприємства.
15. Визначення оптимальних обсягів виробництва на підприємстві та їх обґрунтування.
16. Управління розширенням діючого виробництва на підприємстві.
17. Формування і використання основних фондів підприємства.
18. Удосконалення управління запасами підприємства на основі реорганізації бізнес-процесів.
19. Обґрунтування напрямів і планування підвищення продуктивності праці.
20. Цінова політика підприємства на конкурентних ринках.
21. Управління ціновою політикою підприємства.
22. Управління витратами підприємства.
23. Управління витратами в системі контролінгу на підприємстві.
24. Управління витратами і цінова політика на підприємстві.
25. Управління якістю продукції в умовах ринкових відносин.
26. Фінансові цілі підприємства і обґрунтування проектів їх досягнення.
27. Розробка фінансового плану підприємства.
28. Розробка і впровадження процесу бюджетування на підприємстві.
29. Управління структурою капіталу підприємства.
30. Формування і розподіл прибутку.
31. Прибутковість діяльності підприємства та способи її підвищення.
32. Управління акціонерним капіталом підприємства.
33. Формування дивідендної політики.
34. Управління оборотним капіталом підприємства.
35. Обґрунтування цінової політики підприємства.
36. Управління процесами диверсифікації на підприємстві.
37. Підвищення адаптаційних можливостей підприємства за умов нестабільного зовнішнього середовища.

38. Реінжиніринг бізнес-процесів на підприємстві.
39. Проектування комплексної системи управління підприємством на основі реінжинірингу бізнес-процесів.
40. Реінжиніринг бізнес-процесів в антикризовому управлінні.
41. Управління змінами на підприємстві.
42. Удосконалення організаційної структури підприємства.
43. Формування ефективної організаційної структури управління виробництвом.
44. Розробка програми реструктуризації підприємства.
45. Управління ризиком діяльності підприємства.
46. Діагностування зон ризику в діяльності підприємства та економічне обґрунтування заходів запобігання витратам.
47. Управління економічною безпекою діяльності підприємства.
48. Система антикризового управління діяльністю підприємства.
49. Розробка та обґрунтування антикризової програми діяльності підприємства.
50. Технологія прийняття управлінських рішень на підприємстві.
51. Інформаційна підтримка процесу прийняття управлінських рішень.
52. Удосконалення технології прийняття управлінських рішень на підприємстві.
53. Управління інформаційними ресурсами на підприємстві.
54. Розробка комунікаційної політики підприємства.
55. Управління ефективністю діяльності підприємства.
56. Контролінг як засіб підвищення ефективності виробництва.

Конкурентоспроможність підприємства та напрями її підвищення

57. Управління конкурентоспроможністю підприємства.
58. Управління конкурентоспроможністю продукції.
59. Конкурентні переваги підприємства і способи їх досягнення.
60. Стратегія досягнення конкурентних переваг підприємства.
61. Управління витратами підприємства для досягнення конкурентних переваг.
62. Підвищення конкурентоспроможності підприємства.
63. Сучасні інструменти підвищення конкурентоспроможності підприємства.
64. Конкурентоспроможність та інноваційна діяльність підприємства.

Маркетинг та зовнішньоекономічна діяльність

65. Організація системи маркетингу на підприємстві.
66. Організація маркетингової діяльності підприємства.
67. Обґрунтування маркетингової політики підприємства.
68. Розробка стратегій маркетингу.
69. Організація маркетингових досліджень на підприємстві.
70. Організація збутової діяльності підприємства.
71. Медіапланування як елемент ефективного управління рекламною кампанією.
72. Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємства
73. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності.
74. Обґрунтування напрямів зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
75. Визначення зовнішньоторговельних цін підприємства.
76. Оптимізація розрахунків за зовнішньоторговельними операціями.
77. Організація зовнішньоекономічної служби підприємства.

Інноваційно-інвестиційні процеси

78. Інноваційний менеджмент і чинники його успішної реалізації на підприємствах України.
79. Управління інноваційною діяльністю підприємства.
80. Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку підприємства.
81. Організація і планування інноваційної діяльності підприємства.
82. Планування інноваційної діяльності підприємства.
83. Формування інноваційної політики підприємства.
84. Формування інноваційної стратегії підприємства.
85. Управління інноваційними стратегіями розвитку підприємства.
86. Управління інноваційними проектами на підприємстві: стан, проблеми, способи вдосконалення.
87. Формування бізнес-плану інноваційного проекту.
88. Бізнес-планування інноваційних проектів.
89. Обґрунтування доцільності впровадження інноваційних проектів.
90. Оцінка інноваційного потенціалу промислового підприємства.
91. Управління інноваційним потенціалом промислового підприємства.
92. Удосконалення управління інноваційним потенціалом для підвищення ступеня інвестиційної привабливості підприємства.

93. Вплив факторів внутрішнього середовища на інноваційний потенціал (інноваційну діяльність) підприємства.
94. Вплив факторів зовнішнього середовища на інноваційний потенціал (інноваційну діяльність) підприємства.
95. Обґрунтування проекту впровадження у виробництво нових технологій.
96. Стратегія технічного розвитку виробництва.
97. Управління проектуванням виробництва нової продукції.
98. Стратегія оновлення продукції підприємства.
99. Організація освоєння нової продукції на підприємстві.
100. Обґрунтування проекту освоєння виробництва нової продукції.
101. Обґрунтування виробництва нової продукції на підприємстві.
102. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємства.
103. Стратегія формування інвестиційних ресурсів щодо інноваційної діяльності підприємства.
104. Стратегічне управління інвестуванням інноваційної діяльності промислових підприємств.
105. Управління інвестиційним забезпеченням інноваційної діяльності.
106. Управління інвестиційним забезпеченням інноваційного розвитку підприємства.
107. Оцінка інвестиційної привабливості інноваційних програм промислових підприємств.
108. Управління залученням інвестицій в інноваційні процеси в умовах конкуренції.
109. Обґрунтування механізму залучення іноземних інвестицій для реалізації інновацій.
110. Управління інноваційними ризиками.
111. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності підприємства.
112. Матеріальне стимулювання інноваторів на підприємстві.
113. Інноваційна активність підприємства.
114. Оцінка інноваційної діяльності підприємства.
115. Система показників ефективності інноваційних проектів.
116. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств.
117. Стратегія інвестиційної діяльності підприємства.

118. Управління інвестиційним забезпеченням розвитку підприємства.
119. Формування інвестиційних стратегій промислових підприємств.
120. Бізнес-планування в інвестиційній діяльності промислових підприємств.
121. Інвестиційні альтернативи підприємства та їх економічна оцінка.
122. Управління інвестиційними проектами на підприємстві: стан, проблеми, способи вдосконалення.
123. Формування бізнес-плану інвестиційного проекту.
124. Обґрунтування доцільності впровадження інвестиційних проектів.
125. Оцінювання інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
126. Управління інвестиційною привабливістю підприємства.
127. Формування й оцінювання інвестиційного іміджу промислових підприємств.
128. Управління інвестиційним потенціалом підприємства.
129. Управління сприйнятливістю промислових підприємств до інвестиційних пропозицій.
130. Управління реальними інвестиціями.
131. Управління фінансовими інвестиціями.
132. Формування та управління портфелем реальних інвестицій.
133. Формування та управління портфелем фінансових інвестицій.
134. Стратегія формування інвестиційних ресурсів підприємства.
135. Управління формуванням фінансових планів інвестиційних проектів підприємств.
136. Управління фінансуванням інвестиційної діяльності підприємства.
137. Управління фінансовим забезпеченням інвестиційної діяльності підприємства.
138. Управління джерелами інвестиційного забезпечення підприємства та їх оптимізація.
139. Побудова механізму залучення внутрішніх інвестицій.
140. Побудова механізму залучення зовнішніх інвестицій.
141. Оптимізація інвестиційної діяльності підприємства.
142. Управління грошовими потоками від інвестиційної діяльності підприємства.
143. Управління інвестиційними ризиками на підприємстві.

144. Управління економічними ризиками в процесі інвестиційної діяльності промислових підприємств.

145. Управління організаційними перетвореннями на промислових підприємствах у процесі інвестиційної діяльності.

146. Формування стратегій інформаційної взаємодії промислових підприємств із внутрішнім та зовнішнім середовищем у процесі інвестиційної діяльності.

147. Використання брендів у процесі стратегічного управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств.

148. Стратегічне управління інтегрованими маркетинговими комунікаціями в процесі інвестиційної діяльності промислових підприємств.

149. Формування стратегій PR-політики в інвестиційній діяльності промислових підприємств.

150. Моніторинг результатів управління інвестиційними процесами на промислових підприємствах.

151. Інвестиційна активність підприємства.

152. Визначення економічної ефективності інвестиційних проектів.

Управління персоналом

153. Управління персоналом підприємства в умовах ринкової економіки.

154. Удосконалення системи управління персоналом підприємства.

155. Оцінка та стимулювання праці персоналу підприємства.

156. Форми і методи оплати праці в сучасних умовах господарювання.

157. Удосконалення організації оплати праці.

158. Система оцінки та мотивації персоналу.

159. Система оцінки і мотивації праці та її вдосконалення.

160. Мотивація персоналу підприємства.

161. Мотивація діяльності колективів на підприємстві.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Абстрагування – це:

а) процес вичленовування якої-небудь ознаки об'єкта, досліджуваної системи, відволікання від інших;

б) результат уявного відволікання (абстрагування) тих чи інших визначених властивостей від безлічі властивостей досліджуваного конкретного предмета;

в) методологічна характеристика дослідження;

г) набір інструктивних дій, що визначає їхню послідовність для одержання даних чи результатів у цілому.

2. Завдання дослідження – це:

а) методологічна характеристика дослідження;

б) об'єктивно існуючий, повторюваний, стійкий, істотний зв'язок групи явищ, що визначає процеси становлення та існування систем, що розвиваються;

в) відношення, при якому зміни якоїсь однієї сторони не спричиняють зміни іншої сторони;

г) відношення, при якому зміни якоїсь однієї сторони спричиняють зміни іншої сторони.

3. Контент-аналіз – це:

а) формалізований метод аналізу змісту документів за допомогою математичних засобів;

б) величина (характеристика, фактор), підтримувана на постійному рівні протягом всього експерименту;

в) група випробуваних, котрих не піддають ніяким експериментальним впливам, тому що вона служить для порівняння під час експерименту;

г) розділ статистики, задача, якого полягає в тім, щоб установити можливий зв'язок між двома показниками, отриманими на одній і тій же чи на двох різних вибірках.

4. Концепція – це:

а) система взаємозалежних і виникаючих один з одного поглядів, спосіб розуміння, трактування явищ, процесів; основна ідея якої-небудь теорії, єдиний визначальний задум, основна думка твору, наукової праці;

б) ознака, по якій класифікуються, визначаються, оцінюються явища, дії чи діяльність (зокрема, при їх формалізації);

в) складання конспектів літературних джерел різного типу;

г) короткий письмовий виклад змісту розмови, тексту.

5. Методи дослідження в економіці – це:

а) прийоми, процедури і операції емпіричного і теоретичного пізнання і вивчення явищ дійсності, що є знаряддям одержання наукових фактів;

б) шлях дослідження чи пізнання, теорія, навчання;

в) розумовий процес, спрямований на обґрунтування якого-небудь положення чи одержання нового висновку з декількох посилань;

г) теоретичний метод дослідження різних явищ, процесів і станів за допомогою їх реальних (фізичних) чи ідеальних (знакових, математичних) моделей.

6. Науковий пошук – це:

а) особливий вид наукового дослідження, у результаті якого виходять принципово нові результати, що мають значення наукових відкриттів нових закономірностей;

б) категорія, що позначає те явище чи стан, що викликаний, обумовлено іншим явищем; те, що логічно з необхідністю впливає з чогось іншого, як зі своєї підстави;

в) величина (характеристика, фактор), керована експериментатором;

г) різновид спостереження.

7. Опитування – це:

а) метод збору емпіричних даних про об'єктивні факти, думки знання і т. д. заснований на безпосередній (інтерв'ювання) чи опосередкованій (анкетування) взаємодії дослідника (інтерв'юера) з опитуваним (респондентом);

б) вид психологічного тесту; призначений для виявлення різних, сторін особистості випробуваного за допомогою набору тверджень, з якими респондент погоджується або не погоджується;

в) сукупність методів і форм представлення інформації (графіки, виміру показників), що дозволяють охарактеризувати вибірки даних;

г) дослідницький підхід, що припускає відношення до вихованця як до особистості, як до самосвідомого суб'єкта власного розвитку і як до суб'єкта виховного впливу.

8. Первинні документи і видання – це:

а) першоджерела, містять переважно нові, оригінальні ідеї, наукові зведення, нове осмислення відомих фактів, вихідні дані, що підлягають обробці;

б) явища, процеси, характеристики суб'єктів, що можуть бути представлені у виді величини, що змінюється, і описані математичними засобами;

в) поняття, відносини яких до базового поняття дослідження: головніші, а також відносини асоціації та ін.

9. План наукової праці – це:

- а) порядок, послідовність у викладі наукового добутку, статті і т. д.;
- б) критерій, за допомогою якого характеризується відповідність гіпотези, закону чи теорії фактам, що спостерігаються, чи експериментальним результатам;
- в) пробно-пошукове дослідження, що проводиться до початку активного застосування розробленого методичного апарата з метою його доробки, уточнення;
- г) пропозиція, що виражає недолік інформації про який-небудь об'єкт, що володіє особливою формою і вимагає відповіді, пояснення.

10. Бібліографічний огляд – це:

- а) огляд, що містить характеристику джерел інформації, що з'явилися за визначений час чи об'єднаних по якій-небудь іншій загальній ознаці;
- б) бібліографічні зведення (опис) про документи, що згадуються, цитуються у науковій праці чи використовуються яким-небудь іншим способом при його підготовці;
- в) сукупність бібліографічних зведень про цитоване, розглянуте чи документи, що згадуються;
- г) метод одержання інформації на основі словесної (вербальної) комунікації дослідника і респондента, що відповідає на питання, які передбачені програмою дослідження.

11. Аспект – це:

- а) кут зору, під яким розглядається об'єкт (явище, поняття) дослідження;
- б) необхідна, істотна, невід'ємна властивість об'єкта;
- в) процес чи зареєстроване яким-небудь методом явище, невластиве досліджуваному об'єкту що не є метою дослідження;
- г) раціональний спосіб переконання, що спирається на ретельне обґрунтування й оцінку, доводів у захист визначеної тези; сукупність аргументів на користь чого-небудь.

12. Анотація – це:

- а) коротка роз'яснювальна чи критична примітка, що впливає за бібліографічним описом якого-небудь твору (на звороті титульного листа книги, на каталожній картці і т. д.);
- б) процес створення анотації;

в) думка, істинність якої перевірена і доведена практикою і яка тому може бути приведена в обґрунтування істинності чи хибності іншого положення;

г) складова частина всякого доказу.

13. Конкретизація – це:

а) один із прийомів, використовуваних у процесі пізнання, за допомогою якого абстрактне поняття включається в різноманіття дійсних властивостей, зв'язків і відносин;

б) дослідницький підхід і принцип організації практики навчання і виховання, що розглядає об'єкт дослідження, практику з позицій цілісності і системності;

в) короткий письмовий виклад змісту розмови, тексту;

г) складання конспектів літературних джерел різного типу. У науковому дослідженні використовується на етапі аналізу стану досліджуваного питання.

14. Синтез – це:

а) метод дослідження; практичне уявне з'єднання частин властивостей (сторін) досліджуваного об'єкта в єдине ціле;

б) сукупність елементів і їхніх взаємозв'язків, що утворюють деяку, здатну до функціонування цілісність;

в) розумова діяльність, у процесі якої досліджувані об'єкти організуються у визначену систему на основі обраного принципу;

г) метод, заснований на принципі системного підходу.

15. Соціометрія – це:

а) метод соціальної психології (запропонований Дж. Морено), що дозволяє виразити кількісно, графічно структуру між особистісних відносин у групі, виходячи з числа і характеру взаємних виборів її членів по визначеному соціометричному критерію;

б) наочне графічне чи схематичне зображення емоційної сторони міжособистісних відносин у групі; виміри проводяться за допомогою соціометричної техніки;

в) один з найчастіше використовуваних статистичних показників, що характеризують центральну тенденцію у вибірці даних. Її обчислюють, розділивши суму всіх значень даних на число цих даних;

г) один з найчастіше використовуваних статистичних показників, що характеризують центральну тенденцію у вибірці даних. Її обчислюють, розділивши суму всіх значень даних на число цих даних.

16. Таблиця – це:

- а) один зі способів представлення даних;
- б) категорія, що позначає єдиний внутрішній визначальний зв'язок для групи явищ, що служить основою їх існування;
- в) словник мови з повною значеннєвою інформацією; повний систематизований набір термінів у будь-якій області знання;
- г) процес складання тез змісту різних літературних джерел на етапі збору інформації з досліджуваної проблематики.

17. Теоретична значимість дослідження – це:

- а) методологічна характеристика дослідження; значення отриманих результатів для науки;
- б) становить деякий чіткий фіксований зв'язок елементів, припускає визначену структуру, що відбиває внутрішні, істотні відносини реальності;
- в) вища форма наукового мислення, система понять, категорій, законів, що відбивають істотні властивості, зв'язки і відносини предметів дійсності.

18. Узагальнення – це:

- а) логічний процес переходу від одиничного до загального, від менш загального до більш загального, а також результат цього процесу: узагальнене поняття, судження, закон науки, теорія;
- б) розумова операція, що складається в одержанні нового висновку з декількох суджень;
- в) функція організованих систем, що забезпечує збереження структури, підтримку режиму діяльності, реалізацію програми і мети діяльності;
- г) середовище, у якому перебувають і без якого не можуть існувати предмети, явища; те, від чого залежить інше.

19. Актуальність дослідження – це:

- а) методологічна характеристика дослідження, тобто обґрунтування актуальності припускає відповідь на питання: чому дану проблему потрібно в даний час вивчати;
- б) набір інструктивних дій, що визначає їхню послідовність для одержання даних чи результатів у цілому;
- в) метод дослідження, уявне чи практичне розкладання досліджуваного предмета чи явища на характерні для нього складені елементи, виділення в ньому окремих сторін, вивчення кожного елемента чи сторони явища окремо як частини одного цілого;
- г) теоретичний метод дослідження, сукупність гносеологічних операцій з науковими поняттями, у яких відбиваються явища, що виступають предметом дослідження?

20. Анкета – це:

а) зв'язана єдиним дослідницьким задумом система питань; опитувальний лист, самостійно заповнюваний опитуваним по зазначеним у ньому правилам;

б) метод одержання інформації, заснований на опитуванні людей для одержання зведень про фактичне положення речей (наприклад, думок різних груп учнів і вчителів про різні сторони навчально-виховного процесу, методі навчання);

в) раціональний спосіб переконання, що спирається на ретельне обґрунтування й оцінку доводів у захист визначеної тези; сукупність аргументів на користь чого-небудь;

г) особлива знакова система, що включає термінологію, кліше і вираження, характерні для мови науки, структурні схеми побудови визначених наукових жанрів, системи формул, умовних позначок і т. д.

21. Вивчення документів – це:

а) метод одержання первинної інформації на ранніх стадіях дослідження для попереднього знайомства з об'єктом;

б) процедура, за допомогою якої об'єкти дослідження, розглянуті як носії визначених відносин між ними, відображаються в деякій математичній системі з відповідними відносинами між елементами цієї системи;

в) властивість інформації, що встановлює ступінь відповідності істині;

г) вид спостереження, при якому спостерігаючий включений у групу, а її члени не знають, що служать об'єктом спостереження.

22. Висновки – це:

а) стиснутий узагальнений виклад найістотніших, з погляду автора, результатів, отриманих у результаті дослідження;

б) частина всієї досліджуваної (генеральної) сукупності, що виступає як безпосередній об'єкт вивчення за розробленою методикою чи програмою добору;

в) метод дослідження, спрямований на аналіз вже існуючих (раніше добутих в інших дослідженнях) даних відповідно до нових задач;

г) етап дослідження; який припускає використання операцій порівняння, узагальнення та ін.

23. Глосарій – це:

а) тлумачний словник термінів чи виразів до якого-небудь тексту;

б) структурно-композиційна одиниця тексту, розділу книги, статті. У більшості випадків має тематичний заголовок, якій передуює родовому найменуванню "глава" і її номер;

- в) один із засобів графічного представлення кількісних даних;
- г) розташована на площині геометрична конструкція, система точок, деякі з яких з'єднані відрізками; одна з найпростіших моделей взаємодіючих систем.

24. Гіпотеза дослідження – це:

а) методологічна характеристика дослідження, наукове припущення, висунуте для пояснення якого-небудь явища і потребуюче перевірки на досвіді і теоретичному обґрунтуванні для того, щоб стати достовірним науковим знанням;

б) один із засобів графічного представлення кількісних даних;

в) розташована на площині геометрична конструкція, система крапок, деякі з яких з'єднані відрізками; одна з найпростіших моделей взаємодіючих систем;

г) структурно-композиційна одиниця тексту, розділу книги, статті.

25. Дедукція – це:

а) вид умовиводу і метод пізнання; перехід від загальних суджень до частки, від деяких пропозицій-посилок до їх наслідків; застосування встановленого загального положення до частки;

б) логічне міркування, у процесі якого з аргументів (доводів) виводиться істинність чи хибність тези. Демонстрація є третя складова частина всякого доказу;

в) визначник; те, що обумовлює що-небудь;

г) визначення поняття,

26. Дисертація – це:

а) кваліфікаційна наукова праця, представлена на здобуття вченого ступеня і захищена привселюдно здобувачем (дисертантом);

б) самостійна письмова кваліфікаційна робота, що представляється студентами при закінченні університетів і інших навчальних закладів;

в) обговорення якого-небудь проблемного питання на зборах, у публікаціях, бесіді; суперечка;

г) один з показників розкиду даних у статистиці; міра відхилення від середнього.

27. Доказ – це:

а) логічна дія, у процесі якої істинність якої-небудь думки улаштовується за допомогою інших думок;

б) частина наукової праці, що містить додатковий матеріал, що не є істотним для розуміння проблеми, однак корисний із практичної точки зору, що розкриває технологію дослідження;

в) вихідний принцип, позиція і спрямованість, орієнтація дослідження;
г) різновид джерел інформації про практичну економічну діяльність і результати цієї діяльності.

28. Закономірність – це:

а) об'єктивно існуючий, повторюваний, стійкий, істотний зв'язок для групи явищ, що визначає процеси становлення та існування систем, що розвиваються;

б) методологічна характеристика дослідження;

в) відношення, при якому зміни якоїсь однієї сторони спричиняють зміни іншої сторони;

г) результат процесу пізнання дійсності, адекватне її відображення у свідомості людини у виді представлень, понять, суджень, умовиводів, теорій.

29. Індивідуальна (первинна) інформація – це:

а) інформація про ознаки окремих об'єктів, що є одиницями досліджуваної сукупності;

б) процес порівняння об'єкта з одним з відомих об'єктів, встановлення збігу чого-небудь з чим-небудь;

в) розділ статистики, що розглядає індукцію, тобто поширення на великі групи об'єктів (популяції) висновків, зроблених при вивченні менших груп (вибірок);

г) вид умовиводу і метод дослідження.

30. Інструментарій дослідження – це:

а) сукупність методичних і технічних прийомів і операцій, що виступає у формі різноманітних документів (робочих матеріалів) і спрямована на одержання з її допомогою інформації;

б) емпіричний метод дослідження, збір первинної інформації шляхом інтерв'ю;

в) тлумачення, роз'яснення змісту явища чи тексту знакової структури, що сприяє їх розумінню;

г) сукупність відомостей, необхідних для активного впливу на керовану систему з метою її оптимізації.

31. Категорія – це:

а) гранично широке поняття, у якому відображені найбільш загальні та істотні властивості, ознаки, зв'язки і відносини предметів, явищ об'єктивного світу;

б) нестрогий експеримент, застосовуваний у економічних дослідженнях у силу того, що в них важко витримати вимогу випадковості добору експериментальних об'єктів;

в) область науки, що поєднує методи кількісної оцінки якісних даних;

г) кількісне вираження, опис якісних ознак об'єктів, явищ за допомогою показників і індикаторів з метою їх формалізації шляхом спеціальних кванторів.

32. Ключове слово – це:

а) слово чи словосполучення, найбільш повно і специфічно характеризує зміст наукового документу (тексту) чи його частини;

б) термін, що узагальнює поняття "елемент", "підсистема", "підструктура" та їхній зв'язок;

в) короткий письмовий виклад змісту розмови, тексту;

г) формалізований метод аналізу змісту документів за допомогою математичних засобів.

33. Кореляція – це:

а) зв'язок між двома змінними;

б) система поглядів, що взаємозалежні та витікають один з одного, спосіб розуміння, трактування явищ, процесів;

в) ознака, по якій класифікуються, визначаються, оцінюються явища, дії чи діяльність (зокрема, при їх формалізації);

г) помилки в посилках, тобто в підставах доказу.

34. Методика – це:

а) сукупність приватних прийомів, засобів, процедур, що дозволяють застосовувати той чи інший метод до даної специфічної предметної області;

б) непараметричний метод, що використовується для перевірки гіпотез про вірогідність різниці середніх при аналізі кількісних даних у популяціях з нормальним розподілом;

в) міркування дослідника про застосовані ним способи наукового пізнання.

35. Моніторинг – це:

а) безупинне, тривале спостереження за станом середовища (явищ, процесів і т. д.); зіставлення результатів постійних спостережень для одержання обґрунтованих представлень про їх (явищ, процесів) дійсне становище, тенденціях їх розвитку;

б) наукова праця, що заглиблено розробляє одну тему, обмежене коло питань;

в) сфера дослідницької діяльності, спрямована на виробництво нових знань про природу, суспільство і мислення і, що включає в себе всі умови і моменти цього виробництва;

г) система методологічних категорій, що виступають як характеристики економічного дослідження.

Рекомендована література

Основна

1. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація : навч. посібн. / за ред А. А. Мазаракі. – 2-ге вид., допов. – К. : КНТЕУ, 2011. – 296 с.

2. Єрина А. М. Методологія наукових досліджень : навч. посібн. / А. М. Єрина, В. Б. Захожай, Д. Л. Єрин. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.

3. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посібн. / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2006. – 206 с.

4. Макогон Ю. В. Основи наукових досліджень в економіці : навч. посібн. / Ю. В. Макогон, В. В. Пилипенко. – Донецьк : Альфа-прес, 2007. – 144 с.

5. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / Романчиков В. І. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.

6. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / С. М. Соловійов. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 176 с.

Додаткова

7. Ашерев А. Т. Подготовка, экспертиза и защита диссертаций : учебное пособие / Ашерев А. Т. – Х. : Изд. УИПА, 2002. – 136 с.

8. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень : підручник / М. Т. Білуха. – К. : Вища школа, 1997. – 271 с.

9. Грищенко І. М. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / І. М. Грищенко, О. М. Григоренко, В. А. Борисейко. – К. : КНТЕУ, 2001. – 186 с.

10. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження : навч. посібн. / О. В. Клименюк. – К. : Міленіум. – 234 с.

11. Лудченко О. А. Основы научных исследований : учеб. пособ. / Лудченко О. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. – К. : Знання, КОО, 2000. – 114 с.

12. Ниренберг Дж. И. Искусство творческого мышления / Дж. И. Ниренберг ; пер. с англ. – Мн. : ООО "Попурри", 1996. – 270 с.
13. Сопко В. В. Основы научных исследований : учеб. пособ. / Сопко В. В. – К. : УМК ВО, 1990. – 148 с.
14. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко. – К. : Знання, 2007. – 317 с.
15. Томан І. Мистецтво говорити / І. Томан ; пер. з чес. – 2-ге вид. – К. : Політвидав України, 1989. – 293 с.
16. Эхл Ю. Практическое руководство для всех, кто пишет дипломные, курсовые, контрольные, доклады, рефераты, диссертации: Успех без лишних проблем / Эхл Ю. – М. : Metallurgia, 1996. – 243 с.

Ресурси мережі Інтернет

17. Електронні каталоги інформаційних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.analitik.ru>.
18. Інформаційно-пошукова система [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://inpos.com.ua>.
19. Пошукові служби Інтернет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kinder.mksat.net/pages/libfndix/inetfind.htm>.
20. Сторінка Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
21. Что такое плагиат, или О западных стандартах научной этики [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.osvita.org.ua/articles/68.html>.

